

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до організації та проведення переддипломної практики

з відривом від теоретичного навчання

*(для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання, що навчаються за
спеціальністю 273 “Залізничний транспорт”*

ОПП “Інтероперабельність і безпека на залізничному транспорті”

(Електронне видання)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до організації та проведення переддипломної практики

з відривом від теоретичного навчання

*(для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання, що навчаються за
спеціальністю 273 “Залізничний транспорт”*

ОПП “Інтероперабельність і безпека на залізничному транспорті”

(Електронне видання)

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри

«Логістичне управління та безпека руху
на транспорті»

Протокол № 13 від 13.01.2021 р.

УДК 621.86

Методичні вказівки до організації та проведення переддипломної практики з відривом від теоретичного навчання (для здобувачів вищої освіти усіх форм навчання, що навчаються за спеціальністю 273 “Залізничний транспорт” ОПП “Інтероперабельність і безпека на залізничному транспорті” (Електронне видання) / Укл. Ключев С.О. – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2021 – 15 с.

У методичних вказівках до виконання практичних завдань переддипломної практики з відривом від теоретичного навчання здобувачів вищої освіти подаються матеріали щодо складання індивідуального плану переддипломної практики, інтеграції освітнього процесу у відповідності до європейських стандартів, вимоги до написання і оформлення наукової статті.

Укладачі:

С. О. Ключев, доц.

Рецензент

Є. В. Михайлов, доц.

ВСТУП

Переддипломна практика з відривом від теоретичного навчання (далі – переддипломна практика) здобувачів вищої освіти в якості наукових співробітників науково-дослідних закладів є невід'ємною частиною їхньої професійної підготовки.

Переддипломна практика здобувачів вищої освіти, що навчаються за програмою магістра, має на меті вивчення основ наукової та навчально-методичної роботи у закладах вищої освіти.

Основним завданням практики є набуття досвіду наукової роботи в умовах закладу вищої освіти та закріплення і поглиблення знань, вмінь, отриманих здобувачами вищої освіти при вивченні освітніх компонентів.

Вдосконалення всіх форм навчального процесу не можливе без включення сучасних досягнень науки та новітніх технологій. Тому актуальним є формування у здобувачів вищої освіти умінь вирішувати складні проблеми шляхом наукового пошуку. Досвід наукового пошуку, потяг до нових знань набувається у написанні кваліфікаційної роботи магістра, наукових статей та іншої наукової продукції.

Методичні вказівки спрямовані на надання допомоги здобувачам вищої освіти у виконанні завдань переддипломної практики і включають матеріали щодо:

- складання індивідуального плану переддипломної практики;
- вивчення і аналізу основних напрямів роботи фахової кафедри;
- аналізу і систематизації отриманої інформації та її відображення у звіті про результати переддипломної практики.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика проводиться протягом чотирьох тижнів. Основною базою проходження практики є кафедра логістичного управління та безпеки руху на транспорті Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.

Керівництво практикою покладається на наукового керівника здобувача вищої освіти, спільно з яким на першому тижні практики здобувач вищої освіти складає індивідуальний план переддипломної практики. У ньому планується вся робота практиканта по двох основних напрямках:

- інтеграція освітнього процесу у відповідності до європейських стандартів;
- наукова робота здобувача вищої освіти.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Метою переддипломної практики є:

- залучення здобувачів вищої освіти до виробничої діяльності в умовах реального закладу вищої освіти;
- сприяння формуванню уявлення про діяльність викладачів та наукових співробітників закладів вищої освіти;
- розвиток дослідницьких умінь;
- формування мети та завдань наукових досліджень, пов'язані з тематикою кваліфікаційної роботи магістра;
- формування умінь виконувати аналіз наукової проблеми, що вирішується, та висловлювати власну точку зору, проявляючи сумлінність, наукову коректність, повагу до опонентів;
- формування умінь здійснювати оцінку можливості застосування отриманих результатів наукового дослідження для практичних потреб та перспективи майбутніх досліджень;
- формування умінь здійснювати самооцінку власної виробничої діяльності.

Завданнями переддипломної практики є:

- ознайомитися зі структурою та історією бази практики – СНУ ім. В. Даля;
- ознайомитися з основними напрямками та планом роботи кафедри логістичного управління та безпеки руху на транспорті;
- ознайомитися з документацією, в якій відображений зміст професійної підготовки та вимоги до майбутніх випускників (бакалаврів, магістрів): ОПП, навчальні плани;
- ознайомитися з науковими працями викладачів кафедри та методичними рекомендаціями кафедри;
- написати наукову статтю та підготувати доповідь на конференцію по темі кваліфікаційної роботи магістра.

ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Програма переддипломної практики здобувача вищої освіти складається з двох частин: професійної та наукової.

У професійну частину входить ознайомлення зі структурою та історією розвитку ЗВО, ходом впровадження Болонського процесу у навчальний процес ЗВО.

У наукову частину входить збір матеріалів до кваліфікаційної роботи магістра, написання статей або тез докладів на конференцію.

Звітна документація з переддипломної практики включає:

- індивідуальний план роботи здобувача вищої освіти з переддипломної практики;
- щоденник переддипломної практики з відгуком керівника практики від фахової кафедри;
- матеріали досліджень, які покладено в основу кваліфікаційної роботи магістра;
- наукова стаття за результатами проведеного дослідження, підготовлена згідно діючих вимог до оформлення наукових публікацій;

ЗВІТ З ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Результати переддипломної практики в узагальненому вигляді мають бути відображені у звіті.

Звіт повинен відображати всі напрями практики за наступним планом:

1. Організаційна структура навчального закладу та кафедри.
2. Болонський процес. Європейська система перезарукування кредитів.
3. Спецчастина (наукова робота здобувача вищої освіти).

Зразок виконання звіту наведено у додатку Б.

Вся документація оформлюється на листах формату А4 в друкованому вигляді. Розмір шрифту – 14, інтервал 1,5, поля: ліве – 3 см, верхнє і нижнє – 2 см, праве 1÷1,5 см.

Бібліографічний опис списку використаних джерел у звіті може оформлятися здобувачем вищої освіти за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або одним зі стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій:

1. MLA (Modern Language Association) style.
2. APA(American Psychological Association) style.
3. Chicago/Turabianstyle.
4. Harvard style.
5. ACS (American Chemical Society) style.
6. AIP (American Institute of Physics) style.
7. IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) style.
8. Vancouver style.
9. OSCOLA.
10. APS (American Physics Society) style.
11. Springer MathPhys Style.

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка "відмінно" виставляється здобувачу вищої освіти, який виконав увесь об'єм роботи, відповідно програмі практики, показав глибоку теоретичну і практичну підготовку на всіх етапах практики, проявив дослідницькі якості та якісно оформив потрібну документацію.

Оцінка "добре" виставляється здобувачу вищої освіти, який повністю виконав програму переддипломної практики, але допустив незначні помилки, працював самостійно, виявив зацікавленість при проходженні переддипломної практики.

Оцінка "задовільно" виставляється здобувачу вищої освіти, який також повністю виконав програму практики, проте в процесі роботи не проявив достатньої зацікавленості, ініціативи та самостійності, при виконанні дослідницьких завдань продемонстрував недостатній рівень дослідницької культури.

Оцінка "незадовільно" виставляється здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики, безвідповідально відносився до своїх обов'язків (ухилився від виконання своїх обов'язків і т.д.).

Підсумкова оцінка знижується на бал у разі здачі документації після встановленого терміну без поважної причини.

Здобувачі вищої освіти, які не виконали програму практики без поважної причини або отримали незадовільну оцінку, можуть бути відраховані з університету як що мають академічну заборгованість, у порядку, передбаченому Статутом університету.

ВИМОГИ ДО НАУКОВОЇ СТАТТІ

У відповідності до індивідуального плану магістрант має написати статтю по темі магістерської роботи. Наукова стаття обов'язково повинна мати у своїй структурі такі елементи:

- постановку проблеми у загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями;
- аналіз останніх досліджень і публікацій на які спирається автор, виділення раніше не вирішених частин загальної проблеми;
- формулювання цілей статті (постановка завдання);
- виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів;
- висновки і перспективи подальших пошуків у напрямку дослідження.

Вимоги до оформлення статей у Вісник СНУ ім. В. Даля

Статті можуть представлятися українською або англійською мовами.

Формат аркуша – А4, поля дзеркальні; застосувати "До всього документу".

Поля на сторінках: зверху – 25 мм, знизу – 47 мм; зсередини (ліворуч) – 25 мм; зовні (праворуч) – 50 мм. Орієнтація листів – книжкова.

Інтервал міжрядковий - одинарний, відступ в абзацах – 12 мм (або 4 ... 5 знаків).

Шрифт Times New Roman № 10 з вирівнюванням по ширині поля сторінки.

Анотації, ключові слова, таблиці, підписані написи, література, відомості про авторів та прізвище рецензента виконуються – шрифт Times New Roman № 9.

Відстань від краю аркуша до верхнього колонтитула – 0 мм, до нижнього колонтитула – 42 мм. Розрізняти колонтитули парних і непарних сторінок для нумерації сторінок по зовнішньому полю аркуша. Для непарної сторінки поля підшивки зліва, для парної справа.

Формули. Розміри шрифту: звичайний – № 10, великий індекс – № 7, дрібний індекс – № 5, великий символ – № 12, дрібний символ - № 8. Формули поміщаються через інтервал після тексту, текст після формули – також через інтервал. Нумерація формул – у круглих дужках, притиснутих до правого краю межі тексту.

Рукопис починається з індексу УДК у верхньому лівому куті першої сторінки тексту (кегель № 10). У правому верхньому куті - ім'я, прізвище авторів (кегель № 11, жирн., малі літери); через рядок - назва населених пунктів (кегель № 11, жирн., малі літери). Через рядок – назва статті з вирівнюванням по центру сторінки (кегель № 10, жирн., великі літери). Після назви через рядок анотація мовою оригіналу статті та ключові слова (кегель № 9, малі літери).

Далі - текст статті, обов'язково наводиться назва структурних підрозділів статті жирними літерами:

Постановка проблеми.....

Аналіз останніх досліджень і публікацій.....

Мета статті (або постановка завдань) .....

Матеріали і результати дослідження.....

Висновки .....

Література .....

У кінці статті через інтервал наводяться дві анотації та ключові слова українською та англійською мовами. Далі – відомості про авторів та прізвище рецензента (доктора наук).

Посилання на цитовані літературні джерела та їх бібліографічні описи оформлюються здобувачем вищої освіти за його вибором з урахуванням Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або одним зі стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій:

1. MLA (Modern Language Association) style.
2. APA(American Psychological Association) style.

3. Chicago/Turabianstyle.
4. Harvard style.
5. ACS (American Chemical Society) style.
6. AIP (American Institute of Physics) style.
7. IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers) style.
8. Vancouver style.
9. OSCOLA.
10. APS (American Physics Society) style.
11. Springer MathPhys Style.

Список літератури є обов'язковим. Він представляється в кінці статті. Бібліографічний опис наводиться мовою оригіналу. У тексті обов'язково повинні бути посилання на формули, рисунки, таблиці та літературу.

Матеріали, що подаються до редакції

Комп'ютерний варіант статті на електронному носії.

Оригінал статті в 1-му примірнику, віддрукованому на лазерному принтері, на одній стороні аркушів білого паперу формату А4 (210 x 297 мм), з виконанням вимог до оформлення.

Коректорської примірник статті для літературного редагування і правки надається віддрукованим на одній стороні аркуша білого паперу формату А4, з полуторним міжрядковим інтервалом, шрифтом Times New Roman № 14, з вирівнюванням по ширині і з полями: – верхнє, нижнє і лівє – 20 мм, правє – 10 мм.

Сторінки обох роздрукованих примірників статті нумерують у правому верхньому кутку не машинним способом по порядку, без пропусків і буквених позначень. Загальна кількість сторінок проставляється в лівому верхньому кутку першої сторінки (наприклад: всього сторінок 1-6). Додається рецензія доктора технічних наук та акт експертизи.

Рекомендована література

1. Складання і подання заявки на винахід і корисну модель: метод. вказівки до виконання домашньої контрольної роботи з навчальної дисципліни «Патентознавство та авторське право»; для студ. інженерно-хімічного факультету денної форми навчання [Електронний ресурс] / уклад. І. О. Мікульонок. –К.: НТУУ «КП»; 2011. 62 с.
2. Клепко С.Ф. Наукова робота і управління знаннями: Навчальний посібник. –Полтава: ПОІППО, 2005. 201 с.
3. Оформлення публікації по вимогам ВАК України [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://vak.in.ua/do.php>.
4. ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».
5. Палеха Ю. І. Основи науково-дослідної роботи: навч. посіб. –Київ, 2013. 336 с.
6. Конспект лекцій з дисципліни “Методологія та організація наукових досліджень” для студентів, які навчаються за напрямом 273 „Залізничний транспорт”, “Інтероперабельність і безпека на залізничному транспорті”, 275 «Транспортні технології (за видами), для усіх форм навчання / Укл. І.О. Баранов, Н.Б. Чернецька-Білецька – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020, 160 с.
7. Конспект лекцій з дисципліни “Науково-дослідна робота” для студентів, які навчаються за напрямом 275 «Транспортні технології (за видами) для усіх форм навчання, / Укл. Н.Б. Чернецька-Білецька, І.О. Баранов – Сєверодонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2020, 76 с.
8. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень: навч. Посібник. – Київ: Видавничий Дім «Слово», 2003.— 240 с.
9. Марцин В.С. Основи наукових досліджень: навч. посібник / В.С. Марцин, Н.Г. Міценко, О.А. Даниленко та ін. – Львів: Ромус-Поліграф, 2002. –128 с.

10. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень: навч. посібник. – Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2007. – 254 с.
11. Сурмін Ю. Майстерня вченого: Підручник для науковця. – К.: Навч. Метод центр Освіти в Україні , 2006. С.120-207.

Приклад плану практики що заноситься у щоденник практики

Зміст роботи	Термін проведення, день				
	1	2	3	4	5
Перший тиждень					
Складання індивідуального плану проходження переддипломної практики	+				
Знайомство з основними напрямками роботи кафедри, а також з навчально-методичною літературою, науково-дослідною та організаційно-виховною роботою викладачів	+	+			
Другий тиждень					
Знайомство з методичною літературою	+	+	+		
Аналіз і систематизація отриманої інформації і власного досвіду (відображається в щоденнику переддипломної практики)			+	+	+
Третій тиждень					
Формулювання мети та завдань дослідження для кваліфікаційної роботи магістра	+	+			
Підготовка матеріалів згідно з завданнями дослідження для кваліфікаційної роботи магістра			+	+	+
Четвертий тиждень					
Підготовка тез доповіді на студентську конференцію та статей за темою кваліфікаційної роботи магістра для опублікування у науковому збірнику	+	+	+	+	
Оформлення звіту про переддипломну практику					+

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Володимира Даля**

Навчально-науковий інститут транспорту і будівництва

Кафедра логістичного управління та безпеки руху на транспорті

Курс 2 Група _____

Семестр 3

Спеціальність:

273 “Залізничний транспорт”

ОПП:

“Інтероперабельність і безпека на залізничному транспорті”

ЗВІТ

про переддипломну практику

Здобувач вищої освіти .....
(прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

“Індивідуальне завдання на практику виконано _____”

Керівник кваліфікаційної роботи магістра .....
(посада, прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Звіт про практику захищено з оцінкою ..... *Дата* .....

Керівники практики від університету:

.....
(посада, прізвище, ініціали) (підпис)

Севєродонецьк 2021

